

Előszó

Monok István köszöntése

Monok István hitvallása: az állhatatosság. Emberien szólni az emberiről; *confessio*, mely a személyes sorsot vezérlő elvek tételes, tömör megfogalmazása.

A József Attila Tudományegyetemen, harmadéves korában hallott először Christoph Plantin antwerpeni nyomdászról. Nyomdászjelvénye az Alkotó kéz, ahogy a felhőkön átnyúlva, körzővel a kezében a teremtésen dolgozik. Körülötte a nyomdász jelmondata: *Labore et constantia*. Plantin egyik korrekora, a neves újsztoikus morálfilozófus Justus Lipsius egyik fő művének a címe is *De constantia*, vagyis *Az állhatatosságról*.

Az a gondolkodásmód, amely az aktív, cselekvő életet állítja az emberi erényesség középpontjába, a folytonos munkálkodást, a számunkra juttatott tér maradéktalan kitöltését, sőt annak megpróbálását is, hogy ez a tér valamelyest táguljon, szimpatikus és követendő életprogrammá vált benne. Magunk folytonos hasznossá tevése (legalábbis a hit abban, hogy fontos az, amit teszünk) családi örökség és gyermekkori falusi élménye is.

Úgy véli, hogy elkényeztették: a családja, a munkatársai Szegeden, Budapesten és Egerben, a régi magyaros szakma és a könyvtörténészek azt a tapasztalatot engedték átélnie, hogy ha lelkiismeretesen teszi a dolgát, akkor annak eredménye is lesz. Ez lehet alapja a szakmai, tudományos előmenetelének, hivatali pályájának. Talán (már) nem naiv. Magasabb posztokon megjelennek a nagyobb pofonok és annak a világnak a képviselői, akik születési jogon, genetikusan önző mivoltukból, vagy egyszerűen csak erkölcsi betegségből a munkát mint értéket tagadják, a maguk előbbre jutásához nem is gondolnak arra a lehetőségre, hogy dolgozni is lehetne, és hogy nekik valami „nem jár”.

Azért öregszik az ember, hogy tapasztaljon, még ha a tapasztalat keserű is. És ekkor újra vissza lehet nyúlni a gyökerekhez: *constantia*, állhatatosság. No és ott a munka (*labor*), ahova mindig vissza lehet vonulni. Hiszen azt is megtanulta, hogy a munkának önmagában is van értelme – mert: „*A kő van, az ember létezik.*”

Monok Istvánt saját gondolataival köszöntjük születésnapja alkalmából.

A szerkesztők